Παιδεία Ώρα Μηδέν.

 Ανδρέας Σταλίδης

Γράφει ο **Ανδρέας Σταλίδης**.
Δημοσιεύθηκε στην Εστία στις 14.6.2016.

Η κυβέρνηση Σημίτη παρήγγειλε τη συγγραφή περίπου 150 σχολικών βιβλίων με εκσυγχρονιστικό χαρακτήρα. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο τα ενέκρινε και τα παρέδωσε στην κυβέρνηση Καραμανλή. Τελικά ενσωματώθηκαν στη σχολική ύλη γύρω στο 2005-07. Γνωρίζουμε όλοι πολύ καλά ένα από αυτά: το βιβλίο Ιστορίας της Στ' Δημοτικού. Ήταν όμως μόνο η κορυφή του παγόβουνου. Ας ρίξουμε μια ματιά στα υπόλοιπα εγχειρίδια.

Στο τετράδιο εργασιών του βιβλίου Γλώσσας Α Γυμνασίου (σ. 16) υπάρχει κείμενο με τίτλο «Οσάκις», αλλά θα του ταίριαζε και ο τίτλος «εισαγωγή στην παιδεραστία». Το κείμενο περιγράφει έναν δάσκαλο που επαναλάμβανε τη λέξη «οσάκις», στο άκουσμα της οποίας τα παιδιά χασκογελούσαν. Ρώτησε και έμαθε ο δάσκαλος ότι «ο Σάκης» ήταν ένας «ηλεκτρολόγος 20-25 ετών και τα είχε φτιάξει με μια από τις μαθήτιρες, την Αλέκα. Ο πρώτος έρωτας της τάξης».

2η ενότητα

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Κείμενο 6 [Οσάκις]

Ο καθηγητής της φιλολογίας έριχνε κάθε μέρα το μπαλάκι. Όλη η τάξη το έπιανε σαν ένα γαργαλιστικό μήνυμα. Το πετούσε ο ένας στον άλλον. Χαράς ευαγγέλια.

«Οσάκις...» άρχιζε τη φράση του ο φιλόλογος.

«Ναι. Ναι. Ο Σάκης! Ο Σάκης!» φώναζαν όλες μαζί οι μαθήτριες γελώντας.

Κι ο καθηγητής τρελαινόταν.

«Οσάκις...» επαναλάμβανε τονίζοντας τη λέξη σαν να έλεγε «σκάστε».

«Ο Σάκης! Ο Σάκης!» ακουγόταν πάλι αποκάτω και το γέλιο έδινε κι έπαιρνε.

Ο καθηγητής δεν μπορούσε να ξεχωρίσει ποιες από τις μαθήτριες ήταν οι δράστες. Η λέξη-μπαλάκι κυλούσε ακαριαία σε κλάσμα δευτερολέπτου μέσα από τα χείλια τους που ήταν κρυμμένα στο κάτω μέρος του σκυμμένου τους κεφαλιού. Νόμιζε πως απλώς επαναλάμβαναν τη λέξη. Πως τις ερέθιζε αυτή η λέξη. Δεν ήταν όμως έτσι. Άλλο πράγμα το «Οσάκις» κι άλλος άνθρωπος «Ο Σάκης».

Ο Σάκης ήταν ηλεκτρολόγος με μαγαζί. Μεγαλύτερός τους, 20 με 25 ετών. Τα είχε φτιάξει με την Αλέκα. Μια από τις μαθήτριες της τάξης. Ψηλή κι αδύνατη, με κοντά ξανθά μαλλιά και μεγάλα καστανά μάτια, μακρύ λαιμό και μακριά χέρια και πόδια, κάπως ξερακιανή, αλλά ζόρικη. Στα 15-16, όπως όλες τους. Η πρώτη που έβγαινε ραντεβού μήνες τώρα. Ο Σάκης την περίμενε το μεσημέρι στην άλλη γωνία κι οι άλλες μαθήτριες έτρεχαν από πίσω της να τον δούνε. Τα σχόλια έδιναν κι έπαιρναν. Ήταν ο πρώτος έρωτας της τάξης.

Ο καθηγητής φώναξε την πρώτη μαθήτρια, τη Μαρία, στο γραφείο του και τη ρώτησε.

«Τι συμβαίνει με το "Οσάκις"; Γιατί αυτή η αντίδραση;»

«Δεν ξέρω, κύριε. Στο δικό μου θρανίο δεν ξέρουμε τίποτα. Το πήραν έτσι φαίνεται και το διασκεδάζουν» του απάντησε.

Ρώτησε κι άλλες μαθήτριες. Μερικές δεν κρατήθηκαν και γελούσαν. Ο καθηγητής προσπάθησε να βγάλει από το λεξιλόγιό του τη λέξη «Οσάκις».

Αυτή όμως αντιστεκόταν. Του έβγαινε αυθόρμητα, έστω και με κάποια καθυστέρηση. Τότε, όμως, γινόταν πανζουρλισμός. Σαν να την είχε στερηθεί η τάξη και ξεσπούσε «Ο Σάκης! Ο Σάκης!», φώναζαν ακόμα πιο δυνατά και γελούσαν με την καρδιά τους. Γιατί ήταν υπόθεση καρδιάς και όχι γραμματικής.

Ραϋλα Κακλαμανάκη, *Γραφές της αθωότητας*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 2000

■ Γιατί η τάξη γελούσε, όταν ακουγόταν η λέξη «Οσάκις» στο κείμενο 6;

Στο βιβλίο Γλώσσας Γ Γυμνασίου (σ. 116) ο Νίκος Δήμου γράφει ξεκάθαρα ότι η Ελλάδα καταπιέζει «τους Μάρτυρες του Ιεχωβά, τους Σλαβόφωνους και τους Μουσουλμάνους» και κακώς διαμαρτυρόμαστε όταν αυτά καταγγέλονται από το «Παρατηρητήριο του Ελσίνκι» στο οποίο «είναι υπερήφανος που ανήκει».

Κείμενο 8 [Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις]

Κατηγορούμε συχνά την ανθρωπότητα πως, ενώ τον τελευταίο αιώνα έχει επιτελέσει τεράστια επιστημονική και τεχνολογική πρόοδο, στον τομέα της ηθικής έχει μείνει πίσω.

Υπάρχει κάτι που αντικρούει αυτή την άποψη: η δημιουργία και παρουσία, στο δεύτερο του αιώνα μας, των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (NGOs – Non Government Organizations). Πίσω από αυτά τα αρχικά κρύβονται πασίγνωστες κινήσεις όπως η Γκριν Πις, η Διεθνής Αμνηστία, οι Γιατροί χωρίς Σύνορα και οι Γιατροί του Κόσμου, το Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, η Ομάδα για την Προστασία των Μειονοτήτων κ.ά. [...]

Οι οργανώσεις αυτές λέγονται μη κυβερνητικές, γιατί δεν εξαρτώνται από κυβερνήσεις (ευτυχώς – η ανεξαρτησία είναι προϋπόθεση για τη σωστή λειτουργία τους). Οι πόροι είναι από εισφορές μελών, δωρεές, ιδρύματα και διεθνείς οργανώσεις. Η συνολική προσφορά τους είναι εντυπωσιακή: έχουν σώσει εκατομμύρια ζωές, έχουν προστατέψει πολλές χιλιάδες ανθρώπων από βασανιστήρια και καταπίεση, έχουν βελτιώσει σημαντικά την ποιότητα ζωής.

Εδώ στην Ελλάδα τις αντιμετωπίζουμε περίεργα: Όταν η Διεθνής Αμνηστία και το Παρατηρητήριο του Ελσίνκι καταγγέλλουν παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων στην Τουρκία, γράφουμε την είδηση στην πρώτη σελίδα. Όταν οι ίδιες οργανώσεις διαμαρτύρονται για καταπίεση των Μαρτύρων του Ιεχωβά, των Σλαβόφωνων ή των Μουσουλμάνων στην Ελλάδα, είναι ανθελληνικές και πληρωμένες από ξένα κέντρα. Ουσιαστικά μας ενοχλεί η ανεξαρτησία τους: θα τις θέλαμε με το μέρος μας (όπως και όλες τις άλλες εξουσίες) και ξεχνάμε ότι αυτό θα καταργούσε αυτόματα το διεθνές τους κύρος.

Είμαι υπερήφανος που ανήκω στις περισσότερες από αυτές τις οργανώσεις. Πιστεύω πως ο σεβασμός στα ανθρώπινα δικαιώματα, ενιαία και αδιαπραγμάτευτα, είναι η μόνη ιδεολογία που μας απέμεινε – αλλά και η μόνη που μας χρειάζεται.

Φιλικά, Νίκος Δήμου
www. ndimou.gr

Στο ίδιο βιβλίο (σ. 65) ο πρώην πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης γράφει για την «χωρίς απήχηση ελληνική και χριστιανική παράδοση» της Ελλάδας.

Κείμενο 2 [Ευρωπαϊκή Ένωση και ελληνική ταυτότητα]

Η εξέλιξη προς την Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν μάλιστα τελικός στόχος είναι η δημιουργία μιας Συνομοσπονδίας, προκαλεί το φόβο μήπως οδηγήσει στην απώλεια των εθνικών μας ιδιαιτεροτήτων, της ταυτότητάς μας. Οι κίνδυνοι για την ταυτότητά μας δεν προέρχονται από τη διαδικασία της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Η επέκταση της αγοράς, η ανάπτυξη των επικοινωνιών, η διασύνδεση των τοπικών κοινωνιών με τον περιβάλλοντα διεθνή χώρο έχει οδηγήσει τόσο στην τυποποίηση των πολιτιστικών προϊόντων, όσο και στην απόλυτα ελεύθερη διακίνησή τους πέρα από τα εθνικά σύνορα. Είμαστε όλοι εκτεθειμένοι σε αληθινό βομβαρδισμό πολιτιστικών προϊόντων που διαμορφώνονται σύμφωνα με τη διεθνή διαφημιστική προβολή. Τα κράτη-έθνη δεν ανέκοψαν, αλλά αδιαφόρησαν γι' αυτή την εξέλιξη. Η Ελλάδα την ενίσχυσε μάλιστα έμμεσα με ιδεολογικό προσανατολισμό σε μια διαστρεβλωμένη και γι' αυτό χωρίς απήχηση ελληνική και χριστιανική παράδοση και με αδιαφορία προς τον παραδοσιακό λαϊκό πολιτισμό.

Η αντιμετώπιση αυτής της εξέλιξης δεν πραγματοποιείται με προσήλωση στις εθνικές, θρησκευτικές ή άλλες ιδιαιτερότητες που δήθεν κινδυνεύουν και με άρνηση της συμμετοχής στις ευρωπαϊκές εξελίξεις. Χρειάζεται να δώσουμε μέσα από τις ευρωπαϊκές εξελίξεις στην πολιτιστική μας ζωή μια διαφορετική διάσταση και δυναμική. Η ιδιαιτερότητά μας και οι παραδόσεις μας θα αποκτήσουν τη δυνατότητα αντίστασης και θα κρατηθούν ζωντανές, εφόσον αποτελέσουν για μας και για τους άλλους δημιουργικό στοιχείο, εφόσον συνδεθούν με τα σύγχρονα ρεύματα σκέψης πέρα από τα σύνορα. Η συμμετοχή μας στην αναζήτηση νέων ιδεών και νέων τρόπων έκφρασης θα ισχυροποιήσει και θα εμπλουτίσει την ταυτότητά μας. Η δύναμή μας θα προέλθει όχι από τα τείχη που θα ορθώσουμε γύρω από τη χώρα, αλλά από την ικανότητά μας να κάνουμε τη δική μας προσφορά πηγή έμπνευσης. Οι ευρωπαϊκές εξελίξεις δεν οδηγούν στην «κόλαση του πολιτισμού». Εξασφαλίζουν, απέναντι στην καταθλιπτική ομοιομορφία που επιβάλλουν οι δυνάμεις της αγοράς, τη δυνατότητα υπεράσπισης της διαφορετικότητας των λαών. Εξασφαλίζουν επίσης τη συνεργασία στη συνέχιση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής παράδοσης που πηγάζει από την αρχαία Ελλάδα, που διαμόρφωσε τη σύγχρονη Ευρώπη, και ανήκει σε κάθε έθνος χωριστά, και ταυτόχρονα σε όλα μαζί.

Κώστας Σημίτης, *Εθνικιστικός λαϊκισμός ή εθνική στρατηγική;*, εκδ. Γνώση, 1992

Στο ίδιο βιβλίο (σ. 65) ο πρώην πρωθυπουργός Κώστας Σημίτης γράφει για την «χωρίς απήχηση ελληνική και χριστιανική παράδοση» της Ελλάδας.

Στη σελ. 73 του τετραδίου εργασιών του ιδίου μαθήματος, κείμενο του αστρολόγου Κώστα Λεφάκη διδάσκει στα παιδιά ότι «ο Άρης θα εμπνεύσει πολύ κόσμο», ότι «εργασία, πολιτική, οικονομία, αθλητισμός, διοίκηση και τεχνολογία είναι τομείς που η πρόθεση του Άρη θα τους αγγίξει» και «αυτόν τον μήνα οι συμπτώσεις θα ενισχύσουν τις ερωτικές σχέσεις».

Κείμενο 3 Παρα πλανητικά

Ιούλιος

Είναι ο καλύτερος μήνας στη ροή της ενέργειας και στην εξέλιξη πολλών πραγμάτων και υποθέσεων. Έχει επίσης ταξιδιωτικό αλλά και αρκετά τυχοδιωκτικό χαρακτήρα· χαρακτηριστικό φαινόμενο είναι ότι δεσπόζει ο Άρης στο Λέοντα. Αυτό θα κάνει πολύ κόσμο να ρισκάρει. Θα δοκιμάσουν τη δύναμή τους παίζοντας με οτιδήποτε, κυριολεκτικά και μεταφορικά.

Εργασία, πολιτική, οικονομία, αθλητισμός, διοίκηση και τεχνολογία είναι τομείς που η πρόθεση του Άρη θα τους αγγίξει. Άλλοτε με επιτυχία και ορισμένες φορές με συνέπειες όχι ευχάριστες ή με κόστος οικονομικό. [...]

Ο Άρης θα εμπνεύσει πολύ κόσμο πάνω σε νέους σκοπούς. Οι σκοποί αυτοί ίσως να είναι ερωτικοί αλλά μπορεί να είναι και δημιουργικοί. Η Αφροδίτη, ως εκπρόσωπος του παράγοντα της τύχης, θα βοηθήσει το επιθυμητό αποτέλεσμα που ο Άρης αποσκοπεί. [...]

Αυτόν το μήνα οι συμπτώσεις θα ενισχύσουν τις ερωτικές σχέσεις, το ξεκίνημα νέων δεσμών αγάπης, όπως επίσης τις νέες συνεργασίες που θα προέλθουν από τις ανάλογες αναζητήσεις και τους κάθε λογής εφοδιασμούς για την υποστήριξη μιας δουλειάς ή την ολοκλήρωση έργων.

Κώστας Λεφάκης, περ. «Έψιλον», εφημ. *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2004

Το μοναδικό ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη σε ολόκληρη τη σχολική ύλη είναι το ποίημα «Άλφα Ρομέο» στη σελ. 10 του βιβλίου Γλώσσας της Γ Γυμνασίου: «Όμως σήμερα το λέω, βρίσκω το καλό κι ωραίο, σε μια σπορ Alfa Romeo». Αυτό επέλεξαν να τον εκπροσωπεί.

Το μοναδικό απόσπασμα του Γρηγόρη Ξενόπουλου επίσης σε όλη τη σχολική ύλη είναι ένα κείμενο στη Νεοελληνική Λογοτεχνία Α Γυμνασίου (σ. 222) στο οποίο μία γάτα αφήνει τις ακαθαρσίες της στην «Αγία Πρόθεση» ενός ναού. Τι διδακτικό νόημα έχει άραγε;

Στο Δημοτικό τα πράγματα δεν είναι καλύτερα: προσευχή της Θέτιδος Χορτιάτη(;), κείμενα για τον Άγιο Βασίλη (όχι τον Άγιο, αλλά το ξωτικό των δώρων). Δεν υπάρχει πουθενά η φράση «Χριστός Ανέστη», όπως και καμία αναφορά σε ονομαστική γιορτή, παρά μόνο σε γενέθλια. Η διδακτική της προστακτικής παλαιότερα γινόταν με μύθο του Αισώπου, σήμερα γίνεται με οδηγίες συναρμολόγησης καφετιέρας (Στ' Δημοτικού). Ο μουσουλμάνος Νορτνίν επισκέπτεται την «Εκκλησία του χριστιανού Αλλάχ» και δυσφορεί με τους «άσχημους γέρους με τις μακριές γενειάδες».

Αυτά τα 150 βιβλία ήταν μία μεγάλη κατραπακιά. Η επερχόμενη λαίλαπα του τριγώνου Φίλη-Αναγνωστοπούλου-Λιάκου θα είναι το τελειωτικό χτύπημα της παιδείας. Αν βλέπουμε όλα αυτά για 10 χρόνια και αδιαφορούμε, τι άλλο να περιμένουμε; Λίγα δευτερόλεπτα αφού ο υπουργός χαρακτήρισε «παρά φύσιν» τη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής στο Γυμνάσιο καθώς και ότι «κοπανάει στο κεφάλι τους μαθητές», μνημόνευε τον Γληνό για να αιτιολογήσει την άποψή του. Θυμίζω ότι ο Γληνός πρότεινε τρεις λύσεις για τη γλώσσα: 1) απλοποίηση της ορθογραφίας, 2) φωνητική ορθογραφία, 3) εισαγωγή λατινικού αλφάβητου. Πρόκρινε την τρίτη. Εκεί στοχεύει και ο υπουργός;

Πηγή: www.antibaro.gr/